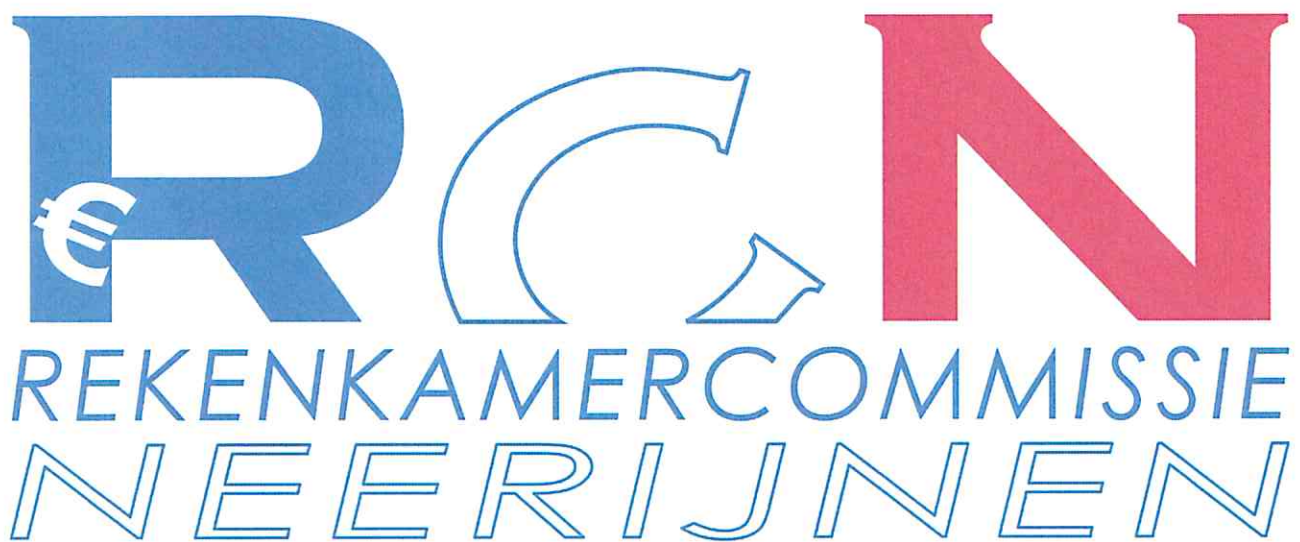


Evaluatie



werkwijze en resultaten

periode 2010 – 2016

januari 2016

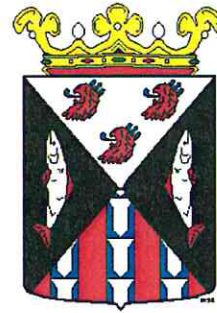
Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

Inhoudsopgave	pagina
0. Voorwoord	2
1. Inleiding	3
2. Wettelijke bepalingen Rekenkamer(functie = commissie)	3
2.1 Landelijke ontwikkelingen Rekenkamer(commissie)	4
3. Instelling Rekenkamercommissie	4
4. Verordening gemeentelijke Rekenkamercommissie Neerijnen	5
5. Samenstelling Rekenkamercommissie	5
5.1 Vacaturevervulling Rekenkamercommissie	6
6. Reglement van orde Rekenkamercommissie Neerijnen	6
7. Onderzoeksprotocol Rekenkamercommissie Neerijnen	7
8. Uitgebrachte rapporten Rekenkamercommissie	7
8.1 Externe inhuur (2011)	7
8.2 Digitale dienstverlening (2012)	9
8.3 Verstrekken Wmo-hulpmiddelen (2013)	13
8.4 Doelmatigheid van het subsidiebeleid (2014)	17
8.5 Toekomstbestendigheid grondbeleid Neerijnen (2015)	20
9. Budgetbeheer Rekenkamercommissie	23
9.1 Bestemmingsreserve Rekenkamercommissie	24
10. Samenvatting	24



Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

0. Voorwoord



In 2010 is de Rekenkamercommissie van Neerijnen, bestaande uit externe leden, voor een periode van zes jaar benoemd. Daaraan voorafgaand bestond de Rekenkamercommissie uit een externe voorzitter en interne (raads-)leden. Bij de installatie is gevraagd om een evaluatie aan het einde van de periode.

Deze vraag is in 2015 herhaald en uitgebreid met de vraag over het nut van de Rekenkamercommissie en de toekomstige invulling.

Onder auspiciën van ondergetekende is de evaluatie opgesteld door de ambtelijk secretaris, de heer Koen Steenbergen.

Uit de evaluatie blijkt dat de onderzoeken van de Rekenkamercommissie zeker nut en waarde hebben gehad. Dit valt tevens op te merken uit de behandelingen van raads onderwerpen die daarop betrekking hebben en de publicaties daarover in de lokale pers. Omdat de behandelde onderwerpen een breed karakter hebben en plaats vonden in een werkende organisatie, is het natuurlijk moeilijk aan te wijzen van welke beleidswijzigingen de Rekenkamercommissie het succes kan claimen.

Over de kosten-baten van de Rekenkamercommissie kan verschillend gedacht worden, maar uit de evaluatie houd ik een positief gevoel over. Ik hoop dat de Raad bij lezing van de evaluatie hetzelfde gevoel krijgt en de (wettelijk verplichte) Rekenkamerfunctie in stand wil houden.

Over de wijze waarop na de zomer van 2016 de rekenkamerfunctie ingevuld kan worden zullen wij de Raad een aparte notitie doen toekomen.

Ir. Eric M. Krijnen
(Waarnemend) voorzitter

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

1. Inleiding

De RcN¹ is een onafhankelijk adviesorgaan van de gemeenteraad van Neerijnen.

Missie

- ❖ Onze missie is bij te dragen aan de kwaliteit van de besluitvorming van het lokale bestuur, aan de transparantie van het gemeentelijk handelen en aan de versterking van de publieke verantwoording daarover.

Doel

- ❖ Het versterken van de controlerende rol van de gemeenteraad.
- ❖ Het vergroten van het leereffect voor de gehele gemeente.
- ❖ Het bijdragen aan de publieke verantwoording aan de burger.

Taak

- ❖ Dit doen we door onderzoek te doen naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur, artikel 182 lid 1 Gemeentewet.
- ❖ Hierbij opgemerkt dat het doen van onderzoek een middel is om het gewenste doel te bereiken.
- ❖ Nadere toelichting: een door de rekenkamer ingesteld onderzoek naar de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur bevat geen controle van de jaarrekening als bedoeld in artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet.

Voor u ligt de evaluatie van de RcN over de periode 2010-2016. Zoals te doen gebruikelijk opgesteld ter beoordeling van nut en noodzaak van een RcN bij (mogelijke) verlenging of herbenoeming van de 6-jaren-termijn in juli 2016 en volgens onderlinge afspraak tussen de gemeenteraad en de RcN.

Deze evaluatie is door de RcN zelf uitgevoerd, omwille van het kostenaspect en de mogelijkheden binnen het beschikbare budget in 2015. Je zou dus in dit geval kunnen stellen: “dat de slager zijn eigen vlees keurt”. We hebben dit trachten te voorkomen, door het geven van uitsluitend een feitelijke weergave van al datgene er in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden en welke werkzaamheden en onderzoeken er zijn uitgevoerd.

2. Wettelijke bepalingen Rekenkamer(functie = commissie)

De GW² schrijft in hoofdstuk IVa, paragraaf 1, artikel 31a voor dat iedere gemeente een Rekenkamer heeft.

Als de gemeente er voor kiest om geen Rekenkamer in te stellen, is zij in ieder geval verplicht om uitoefening te geven aan een Rekenkamerfunctie (Hoofdstuk IVb, paragraaf 3, artikel 81oa).

1 RcN = Rekenkamercommissie Neerijnen

2 GW = Gemeentewet

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

2.1 Landelijke ontwikkelingen Rekenkamer(commissie)

Minister Plasterk (BZK³) heeft vlak voor de zomervakantie een brief met actieplan naar de tweede kamer gezonden over lokale rekenkamers. Daarin heeft hij aangekondigd voornemens te zijn om de wet aan te passen c.q. aan te scherpen. De Minister⁴ wil dat er overal een goede en echt functionerende rekenkamer is. Hiermee wil hij de mogelijkheid voor raadsleden om zitting te nemen in een rekenkamercommissie verder beperken/verbieden en tevens gemeenten opdragen om nog slechts tot de instelling van een (gezamenlijke) rekenkamer over te gaan. Dit om de kwaliteit te waarborgen.

Dat heeft tot veel commotie geleid bij de NVVR⁵ en Raadslid.Nu⁶. De NVVR heeft er een bijzondere ledenvergadering voor gehouden op 25 september 2015 en Raadslid.Nu heeft haar leden schriftelijk geraadpleegd. Beiden onderschrijven overigens het belang van een goed functionerende Rekenkamer die er is voor de raad en voor de inwoners van de gemeente. De vorm en inrichting van een goed functionerende Rekenkamer hoort niet in Den Haag te worden bepaald maar door de gemeenteraad. Een Rekenkamer die het beste past bij de eigen gemeente, in het besef dat de raad de Rekenkamer op een dusdanige wijze faciliteert die past bij het belang van die Rekenkamer voor de uitvoering van zijn taak voor de raad en inwoners van de gemeente.

3. Instelling Rekenkamercommissie

Op 8 december 2005 heeft de gemeenteraad van Neerijnen een Verordening gemeentelijke Rekenkamercommissie Neerijnen 2006 vastgesteld, die op 1 juli 2006 in werking is getreden. De invulling van de commissie bestond uit een externe voorzitter, een externe secretaris en een externe onderzoeker (allen ingehuurd via een detacheringsovereenkomst) en raadsleden.

Het is gebruikelijk om voorafgaand aan het opzetten van een nieuwe aanbesteding of verlenging van de detacheringsovereenkomst te evalueren over de afgelopen periode. De uitkomst van die evaluatie in 2009 heeft tot de algemene conclusie geleid, dat de “interne leden” (lees raadsleden) unaniem van mening waren dat de Rekenkamerfunctie beter ondergebracht kon worden bij een volledige onafhankelijke externe Rekenkamercommissie.

Uiteindelijk is geadviseerd om vast te houden aan de kaders die vanuit de raadadviescommissie Bestuur zijn meegegeven, om te komen tot een invulling van een externe Rekenkamercommissie voor de duur van 6 jaar, die binnen het beschikbare budget minimaal 1 rekenkameronderzoek per jaar gaan verrichten en hen vanuit de Griffie administratief te laten ondersteunen.

De gemeenteraad heeft daarop in zijn vergadering van 1 april 2010 (dit is geen grap) het raadsbesluit genomen tot:

1. het vaststellen van de Verordening gemeentelijke Rekenkamercommissie Neerijnen 2010;
2. het instellen van een bestemmingsreserve Rekenkamercommissie en
3. om over te gaan tot werving van 3 externe leden voor de Rekenkamercommissie Neerijnen,

3 BZK = Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

4 Minister = Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

5 NVVR = Nederlandse vereniging voor Rekenkamers

6 Raadslid.Nu = Nederlandse vereniging voor raadsleden

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

waarvan er 1 wordt aangewezen als voorzitter.

4. Verordening gemeentelijke Rekenkamercommissie Neerijnen

Iedere gemeente stelt een Verordening op de Rekenkamer(commissie) vast, voortvloeiend uit de bepalingen in de GW artikel 81a (Rekenkamer) of artikel 81oa (Rekenkamercommissie).

De Verordening⁷ regelt de benoeming en het afleggen van de Eed van een Rekenkamercommissie, maar geeft ook redenen voor ontslag. Het regelt de vergoeding voor de werkzaamheden van de commissie en dat de externe leden worden ondersteund door een secretaris. Hoe tot onderwerpselectie en opdrachtverlening wordt gekomen en welke werkwijze de commissie hanteert. Tenslotte geeft het richtlijnen voor het besteden van het beschikbaar gestelde budget.

5. Samenstelling Rekenkamercommissie

Een lid van de rekenkamercommissie kan tevens lid zijn van de gemeenteraad, maar mag niet werkzaam zijn als ambtenaar bij dezelfde gemeente. Ook mag een lid van de rekenkamercommissie tevens deze functie vervullen bij meerdere rekenkamers of rekenkamercommissies.

In Neerijnen is, zoals al eerder in deze notitie gemeld gekozen voor de invulling met 3 externe leden, waarvan er 1 is aangewezen als voorzitter. De RcN bestaat sinds 1 juli 2010 uit:

- Mevrouw J.C. Cartigny – Verspuy, voorzitter en woonachtig te Varik
- De heer ir. E.M. Krijnen, lid en woonachtig te Neerijnen
- Mevrouw J.A.R.M. van Egmond, lid en woonachtig te Leerbroek

De Rekenkamercommissie wordt administratief ondersteund door de raadsgriffier, de heer K.G. Steenbergen woonachtig te Sint- Oedenrode.

Op 8 januari 2015 heeft mevrouw J.C. Cartigny – Verspuy op eigen verzoek ontslag genomen om belangenverstrengeling te voorkomen. Ze is naast het voorzitter van de Rekenkamercommissie ook bestuurslid van de Vereniging Waalzinnig. Haar voorkeur gaat uit om de beschikbare tijd in te zetten voor het belang van de leden en de leefbaarheid binnen de dorpen Varik-Heesselt. Op 26 maart 2015 heeft het Presidium een brief laten uitgaan met betrekking tot de toekenning van het ontslag op eigen verzoek.

Mevrouw J.A.R.M. van Egmond heeft op 26 mei 2015 laten weten eveneens op eigen verzoek ontslag te nemen. Haar grootste bezwaar was dat de rekenkamercommissie al geruime tijd niet meer voltallig is en dat de fractievoorzitters richting de rekenkamercommissie hebben aangegeven voorlopig ook niet tot invulling van de vacature te willen overgaan. Er zijn diverse (externe) ontwikkelingen die de fractievoorzitters graag eerst even afwachten. Op 8 juni 2015 heeft het Presidium een brief laten uitgaan met betrekking tot de toekenning van het ontslag op eigen verzoek.

Er zijn nu 2 vacatures in de Rekenkamercommissie Neerijnen.

⁷ Verordening = Verordening op de rekenkamercommissie 2010

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

5.1 Vacaturevervulling Rekenkamercommissie

Naar aanleiding van vragen over de aanbesteding van het rekenkameronderzoek naar het grondbeleid heeft er een gesprek plaatsgevonden op 26 november 2014 tussen de fractievoorzitters van de politieke partijen uit de gemeenteraad van Neerijnen met de leden van de RcN. De uitkomst van het gesprek en (zoals u bovenstaand al heeft kunnen lezen) de voorkeur om de beschikbare vrije tijd in te willen zetten ten behoeve van de inwoners van Varik/Heesselt heeft ertoe geleid dat de eerste vacature is ontstaan.

Hierop hebben de overgebleven leden van de RcN een brief gezonden op 9 februari 2015 met het verzoek om tot invulling van de vacature over te gaan en daarmee te voldoen aan het gestelde in de Verordening. Gevolgd door een brief op 25 maart 2015 met een onderzoeksopzet voor het houden van de geplande evaluatie in 2015.

Beide brieven zijn besproken in het Presidium, waarop de RcN op 5 mei 2015 heeft vernomen dat in het kader van de ontwikkelingen met betrekking tot het onderzoek naar de (ambtelijke/bestuurlijke) samenwerking in GNL⁸-verband, voorlopig wordt afgezien van de invulling van de vacature. Tevens is gemeld dat het Presidium de opzet en begeleiding van de evaluatie als een taak ziet van de RcN, waarbij opgemerkt dat zij er ook voorstander van zijn om hierbij niet alleen terug te kijken op de afgelopen periode maar zeker ook vooruit te kijken naar de komende periode.

Verschillen van inzicht over de opzet en invulling van de evaluatie tussen de overgebleven leden van de RcN en daarbij de eigen opvatting dat de huidige samenstelling te smal is om nieuwe onderzoeken te starten, heeft ertoe geleid dat eind mei 2015 de tweede vacature is ontstaan.

Het derde en nog enige lid van de RcN heeft het Presidium bij brief van 26 mei 2015 verzocht hem de opdracht te verstrekken, om is nauwe samenwerking met de secretaris van de RcN, een eindverslag/evaluatie op te stellen. Om (voorlopig) geen nieuwe onderzoeken op te pakken en om de invulling van de beide vacatures (voorlopig) aan te houden totdat meer inzicht is verkregen in de ontwikkelingen m.b.t. (mogelijke) samenwerking GNL.

De berichtgeving vanuit het Presidium was begin juni 2015 duidelijk, er wordt (voorlopig) niet overgegaan tot de invulling van beide vacatures en de raadsgriffier heeft de opdracht gekregen om contact op te nemen met zijn collega's uit Geldermalsen en Lingewaal om te onderzoeken of er tot samenwerking/samenvoeging van de lokale rekenkamers kan worden gekomen. Deze oriëntatie is gestart in oktober 2015, waarvan de uitkomst op dit moment nog niet bekend is.

6. Reglement van orde Rekenkamercommissie Neerijnen

De GW verplicht in artikel 81i de rekenkamer om een RvO⁹ vast te stellen voor haar werkzaamheden en indien zij uit twee of meer leden bestaat tevens voor haar vergaderingen. De Rekenkamer zendt het RvO ter kennisneming aan de raad en maakt het bekend op de in artikel 139, tweede lid bedoelde wijze (vaststelling in de wekelijkse gemeente publicatie).

⁸ GNL = Geldermalsen – Neerijnen - Lingewaal

⁹ RvO = Reglement van Orde rekenkamercommissie Neerijnen 2010

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

Zoals bovengenoemd regelt het RvO de werkzaamheden en de vergaderingen van de RcN. Het RvO draagt op tot het opstellen van een jaarplan, geeft criteria voor onderwerpselectie en verzoeken tot het verrichten van onderzoek. Stelt kwaliteitseisen aan de uitvoering van een onderzoek en geeft per onderzoeksonderwerp de kaders aan. Ook regelt het RvO de bevoegdheid om externe onderzoekers aan te trekken binnen het gestelde budget en legt het op om een jaarverslag op te stellen.

7. Onderzoeksprotocol Rekenkamercommissie Neerijnen

Conform het bepaalde in het RvO artikel 3, lid 7 is er een OP¹⁰ opgesteld en vastgesteld.

Het OP is een nadere uitwerking van de onderdelen in het jaarplan, geeft aan hoe er tot de inventarisatie van onderwerpen wordt gekomen, welke kaders er per onderzoek vastgesteld worden (onderzoeksterrein, soort onderzoek, probleemstelling, onderzoeksvragen, onderzoeksmethode, beroep op de ambtelijke organisatie, planning, capaciteit) en geeft richtlijnen over de uitvoering van het onderzoek.

8. Uitgebrachte rapporten Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie voert de onderzoeken uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van de wijze waarop het gemeentebestuur het beleid heeft uitgevoerd. Daar valt de controle op de jaarrekening buiten, zo ook het toezicht op en het zo nodig aanstellen van een accountant.

Onderzoeksrapporten met conclusies en bevindingen worden in de gemeenteraad besproken.

8.1 Externe inhuur (2011)



Onderzoek uitgevoerd in "eigen beheer" door de leden van de RcN.

Doelstelling voor dit onderzoek was: het inzicht bieden in de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid en de praktijk van externe inhuur binnen de gemeente Neerijnen aan de gemeenteraad.

Bevindingen uit het rapport "Externe inhuur 2009-2010"	
1.	Door de organisatie wordt sinds 2008 steeds meer aandacht besteed aan handhaving van de procedures inzake inhuur van derden.
2.	In 2009 en 2010 is nog bijna 65% van de 54 inhuurdossiers niet volledig inzichtelijk; veel besluiten worden routinematig buiten het managementoverleg om genomen; discussies van evaluatieve aard worden met grote terughoudendheid in de managementverslagen opgenomen; van 3 van de 7 contracten met langdurige inhuur is geen nut en noodzaak afweging of evaluatie in de stukken terug te vinden.

10 OP = Onderzoeksprotocol rekenkamercommissie Neerijnen 2010

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

3.	Het begrotingskader voor vervanging en inhuur leidt tot aanpassingen van de prestatieafspraken waarover geen expliciete en periodieke verantwoording is terug te vinden in de diverse documenten uit de planning & controlcyclus.
4.	Twee contracten werden beëindigd omdat de gevraagde prestaties niet werden geleverd; doordat procedures onvoldoende werden gehandhaafd, werd in beide gevallen slechts na 10 maanden ingegrepen.
5.	De Rekenkamercommissie is van oordeel dat van nog 2 van de 7 onderzochte langdurige dossiers moet worden betwijfeld of de kosten opwegen tegen de geleverde prestatie.
6.	Bijna 70% van alle inhuurkosten van 2009 en bijna 40% van deze kosten in 2010 werden uitgegeven aan structurele inhuurrelaties. Bij de opstelling van begrotingen calculeren de betreffende afdelingen deze uitgaven als kosten van de betreffende activiteiten in. Het budgettaire kader geeft in deze situaties geen aanleiding tot een nut en noodzaak weging. Ook vindt er geen periodieke (b.v. 3-6 maandelijks) evaluatie plaats.
7.	Er is geen heldere en eenduidige wijze waarop uitbesteding en inhuur van derden moet worden vastgelegd.
8.	Werving en inwerkkosten zijn in een kleine organisatie substantieel. Het is daarom begrijpelijk dat traditie en gewoonte leidend zijn in de dagelijkse praktijk van de inhuur en werving van personeel. Het valt te overwegen tradities en gewoonten met enige frequentie te evalueren en de markt op nieuwe meer optimale mogelijkheden te onderzoeken.
Aanbevelingen uit het rapport	
1.	Informeert de Gemeenteraad tussentijds over de aanpassingen in prestatieafspraken als gevolg van de budgettaire kaders van vervanging.
2.	Het is van belang dat meer aandacht wordt besteed aan de opbouw van de inhuurdossiers. Belangrijke onderdelen van de dossieropbouw zijn onder andere de besluitvorming rondom de inhuur en het contract met de ingehuurde partij; waarin staat beschreven opdrachtformulering, tijdsduur en uurtarief maar ook de evaluatiemomenten.
3.	Leg prestatieafspraken vast in het huurcontract op een wijze dat binnen een tijdsbestek van 3 maanden tot een eerste evaluatie kan worden overgegaan. Evalueer op basis van schriftelijke bevindingen. Deze evaluaties zijn onderdeel van het inhuurdossier.
4.	Definieer op heldere en eenduidige wijze de categorieën uitbesteding en inhuur derden en zorg dat deze eenduidig in de gehele organisatie worden toegepast.

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

Besluitvorming door de raad	
1.	Instemmen met het rapport "externe inhuur 2009-2010".
2.	Genoemde conclusies en aanbevelingen overnemen.
3.	College van B&W ¹¹ opdragen om in het 1 ^e kwartaal van 2013 te evalueren op de effectuering van de aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport over de jaren 2011 en 2012, waarbij de resultaten uit 2012 eveneens getoetst worden aan het opgestelde "Procesmodel inhuur derden" en deze bevindingen daarna te delen met de gemeenteraad.
Huidige stand van zaken	
	<p>Het proces is intern verduidelijkt, vastgelegd en er wordt in de besluitvorming gehandeld conform aanbevelingen. Vanaf 2009 is er geen geld meer gereserveerd voor inhuur van derden, dat is vanwege bezuiniging geschrapt. Bij de behandeling van de jaarrekening 2009 medio 2010 was er sprake van een overschrijding. Dat was de entree voor het onderzoek. Met de aanbevelingen is de organisatie aan de slag gegaan. Procesbeschrijving is opgemaakt en voorstellen worden via het MT behandeld en afgesproken.</p> <p>Er heeft sinds 2009 geen overschrijding plaatsgevonden op het salarisbudget in de afgelopen jaren.</p> <p>Over de inhuur wordt tussentijds gerapporteerd via de P&C cyclus en ook in het jaarverslag wordt over inhuur gerapporteerd.</p>

8.2 Digitale dienstverlening (2012)

Onderzoek uitbesteed aan i&o-research en begeleid door de leden van de RcN.



Doelstelling onderzoek: de gemeente Neerijnen heeft in de afgelopen jaren geïnvesteerd in de ontwikkeling van de digitale dienstverlening.

In dit onderzoek stond de vraag centraal: "wat is de kwaliteit en doelmatigheid van de digitale dienstverlening van de gemeente Neerijnen in 2012?"

Bevindingen uit het rapport "met digitale dienstverlening op de goede weg?"	
a1.	Inhoud van het beleid
	<p>Uit het onderzoek komt naar voren dat Neerijnen beschikt over een actuele visie op digitale dienstverlening. Op strategisch niveau is het doel om de komende tijd te investeren in meerdere kanalen en om in 2015 een klantcontactcentrum operationeel te hebben. Digitale dienstverlening is daarin één van de kanalen. Op operationeel niveau lijkt er tussen intern betrokkenen nog wel een discussie te spelen over de vraag of en wanneer er nog moet worden geïnvesteerd in concrete digitale producten. De beleidsdoelen zijn niet zonder meer helder te</p>

¹¹ B&W = burgemeester en wethouders

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

	<p>noemen. Dit komt doordat er in de loop van de tijd nogal veel verschillende doelen zijn geformuleerd, die elkaar deels overlappen en soms ook tegenstrijdig zijn. Het beleid is niet op alle onderdelen bekend bij betrokkenen. Zo zijn de servicenormen intern niet overal bekend. Doordat het beleid sterk op de bestaande praktijk is gestoeld, is het goed verankerd in de organisatie(-praktijk) en wordt het ook uitgevoerd.</p>
a2.	<p>Betrokkenheid van de raad</p>
	<p>Inhoudelijk stelt de raad niet of nauwelijks kaders voor digitale dienstverlening. Het onderwerp is geen issue waarop fracties zich profileren. Daardoor is het niet goed mogelijk om iets te zeggen over aansluiting op het ambitieniveau van de raad. Als we kijken naar de individuele raadsleden, dan valt vooral verdeeldheid op over het ambitieniveau. Het huidige beleid is door de raad vastgesteld. Maar de raad wordt alleen op vaste momenten geïnformeerd over ontwikkelingen rondom digitalisering. De raad krijgt voldoende gelegenheid om de uitvoering te controleren en om bij te sturen.</p>
b.	<p>De digitale dienstverlening</p>
	<p>Het huidige aanbod aan digitale dienstverlening is in overeenstemming met de visie en het beleid voor digitale dienstverlening. Neerijnen beschikt over servicenormen voor de (digitale) dienstverlening, al worden ze niet actief gehandhaafd. De inpassing van de digitale dienstverlening in de niet-digitale dienstverlening vordert, maar is nog niet voltooid. Op korte termijn zal introductie van de digitale handtekening voor verdere efficiencywinst kunnen zorgen. Het huidige dienstenpakket is actueel en wordt goed via de website gecommuniceerd, al is hierbij een aandachtspunt dat niet alle links op de website goed werken. Het aanbod is van goede kwaliteit, maar is niet afgestemd op de wensen en behoefte van inwoners en ondernemers. De aandacht voor landelijke thema's zou beter kunnen, bijvoorbeeld door (nog) meer accent te leggen op proactieve dienstverlening (klanttevredenheidsonderzoek en klantenpanels) en reductie administratieve lasten.</p>
c.	<p>Efficiency</p>
	<p>Wij zijn er ten dele in geslaagd om te reconstrueren welke bedragen tussen 2009 en 2011 zijn gestoken in digitalisering van de dienstverlening. Daarbij was het niet goed mogelijk om een hard onderscheid te maken tussen investeringen in digitalisering en investeringen in digitale dienstverlening. Bovendien hadden de cijfers die we ter beschikking hadden alleen betrekking op begrotingen. We kunnen dan ook geen uitspraken doen over de werkelijke uitgaven.</p> <p>Uit het onderzoek is niet gebleken dat er doelmatig is ingekocht. We hebben niet de indruk dat er consequent bij meerdere aanbieders offerte is aangevraagd waarbij prijs een belangrijk criterium was. Uit het onderzoek is niet gebleken dat via het inkoopbeleid van Neerijnen actief is ingezet op doelmatige inkoop rondom digitale dienstverlening.</p> <p>De implementatie van de verschillende plannen hebben alle in meer of mindere mate met vertragingen te maken gehad. Deze vertragingen hadden soms interne (capaciteit) en soms externe oorzaken (samenwerking, techniek). De vertragingen hebben niet geleid tot ernstige bottlenecks in de implementatie.</p> <p>De gemeentelijke organisatie heeft -naar de mening van de onderzoekers- terecht, de indruk</p>

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

	dat door digitalisering in het algemeen wen digitale dienstverlening in het bijzonder geld kan worden bespaard. De omvang van de efficiencywinst is echter nog niet inzichtelijk voor de organisatie.
d.	Beoordeling van het aanbod
	De digitale dienstverlening wordt door burgers met een 7.1 gewaardeerd. Daarmee voldoet de website aan de gestelde normen. Wat echter opvalt, is dat relatief veel beoordelingen negatief zijn. Daarom wordt niet aan de norm voldaan dat het percentage onvoldoendes onder de 5% moet liggen. De norm voor ondernemers wordt in ruime mate niet gehaald. Het gemiddelde oordeel is 0.6 punten lager dan de norm. Ook het percentage onvoldoendes is te groot. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het aantal ondernemers die een oordeel hebben gegeven aan de lage kant is geweest.
	➤ Eindconclusie
	De hoofdvraag van dit onderzoek luidde: “Wat is de kwaliteit en doelmatigheid van de digitale dienstverlening van de gemeente Neerijnen in 2012”. Nu alle deelvragen zijn beantwoord kan ook een antwoord worden gegeven op deze vraag. Het antwoord luidt dat de kwaliteit en de doelmatigheid van de digitale dienstverlening van Neerijnen in 2012 goed is, maar dat de digitale dienstverlening van de gemeente Neerijnen op enkele specifieke aspecten extra aandacht nodig heeft. Voor zover al niet is verwoord, zijn de belangrijkste aandachtsvelden: <ul style="list-style-type: none"> • de gemeentewinkel online (vindbaarheid producten, niet werkende links, ondernemersvriendelijkheid) • de (interne en externe) communicatie van de servicenormen en de handhaving ervan • de afstemming van de dienstverlening op de vraag van burgers en met name ook ondernemers
Aanbevelingen uit het rapport	
a.	Inhoud van het beleid
1.	Zorg intern voor duidelijkheid over de producten en diensten waarin de komende tijd nog wordt geïnvesteerd om verder te digitaliseren. Dat kan goed via de longlist en de shortlist methode. Op basis van de longlist wordt dan in overleg met en op basis van advies van betrokken experts een korte keuzelijst gemaakt waar eventueel ook een planning aan gehangen kan worden. +
2.	Zorg dat er intern voldoende wordt gecommuniceerd over de uitgangspunten en strategische lijnen van de visie op dienstverlening. Op operationeel niveau is het van belang om handen en voeten te geven aan servicenormen, tenzij ze echt alleen bedoeld zijn om richting burgers de verwachtingen te structureren. In beide gevallen kan het lonen om de servicenormen richting klanten en medewerkers wat nadrukkelijker en regelmatigiger onder de aandacht te brengen. +

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

b.	De digitale dienstverlening
3.	<p>Om een betere afstemming te krijgen tussen het aanbod aan digitale diensten en de wensen en behoeften van gebruikers kan aangeraden worden om bij de keuze voor nieuwe te digitaliseren producten wat meer uit te gaan van een vraaggerichte benadering. De informatie die in dit onderzoek via de enquête onder inwoners en ondernemers beschikbaar is gekomen, kan hiertoe als een eerste aanzet worden beschouwd.</p> <p><i>+/- er wordt periodiek onderzoek gedaan; "Waar staat je gemeente". In 2013 en komend jaar is het onderzoek gepland. Daaruit wordt input gehaald voor het verbeteren van onze (digitale) dienstverlening.</i></p>
4.	<p>Er is wel aandacht voor landelijke thema's rond dienstverlening en digitalisering, maar het vermoeden bestaat dat hier nog wat meer coördinatie op gezet kan worden. Er zou eigenlijk een lijst moeten zijn van landelijke thema's en de interne trekkers daarvan.</p> <p><i>+/- de keuze wordt wel gemaakt om in een jaar een aantal voornemens af te wikkelen. Echter de beperking is de schaal van de organisatie.</i></p>
c.	Efficiency
5.	<p>Probeer bij toekomstige investeringen in ICT¹² en digitale dienstverlening explicieter vooraf de efficiencyvraag te beantwoorden. Zorg ervoor niet te afhankelijk te worden van één of enkele ICT-leveranciers en vraag altijd meerdere offertes aan.</p> <p><i>+ Met behulp van digitalisering is er een efficiency vraag beantwoord. Echter de pakket keuze is grotendeels aanbod gestuurd omdat er slechts een beperkt aantal aanbieders zijn in gemeenteland. Wij zijn bijvoorbeeld CENTRIC gemeente. Dat stuurt de toekomstige keuzes van onze gemeente.</i></p>
d.	Beoordeling van het aanbod
6.	<p>De bekendheid van de website is voor verbetering vatbaar. Hier zou de komende tijd extra aandacht aan gegeven kunnen worden.</p> <p><i>+/- Is en blijft aandachtspunt. De komende jaren willen we kijken of er met andere gemeenten een gezamenlijke inspanning is te maken gericht op verbetering.</i></p>
7.	<p>De vindbaarheid van producten en diensten via de gemeentewinkel online is voor verbetering vatbaar. Dit kan al heel concreet door een lijst met de 10 meest bezochte onderwerpen van de gemeentewinkel online prominent op de website te zetten.</p> <p><i>+/- zie ook hiervoor.</i></p>
8.	<p>Het vergroten van de bekendheid en tevredenheid van ondernemers met de digitale dienstverlening verdient meer prioriteit en/of afzonderlijke aandacht. Aanknopingspunt daarbij is met name de vindbaarheid van informatie voor ondernemers. Ook is het van belang om nog eens na te gaan of de voor ondernemers belangrijkste producten ook online beschikbaar zijn.</p>

12 ICT = Informatie en Communicatie Technologie

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

	<i>+/- heeft wel de aandacht. Ook is er een digitaal platform voor ondernemers. (Antwoord voor bedrijven)</i>
9.	Het gebruik van digitale diensten zou beter gemonitord moeten worden. Bijvoorbeeld door standaard een overzicht van aantallen gedownloade e-formulieren en bezoekerscijfers van de gemeentewinkel online in managementrapportages op te nemen. <i>Is gedaan +/- Wordt periodiek gedaan, via verplichte landelijke audits. Bijvoorbeeld de audit Digi D en e-overheid.</i>
Besluitvorming door de raad	
1.	Instemmen met het rekenkamerrapport “met digitale dienstverlening op de goede weg?”.
2.	Genoemde conclusies onderschrijven en aanbevelingen overnemen.
3.	Het college van B&W oproepen om voor het einde van dit jaar te rapporteren (plan van aanpak) aan de gemeenteraad, hoe zij omgaan met de aanbevelingen.
4.	Het college van B&W opdragen om in het 1 ^e kwartaal 2014 een evaluatie te houden over de effectuering van de aanbevelingen uit dit rekenkamerrapport over de jaren 2012 en 2013 en die bevindingen met de raad te delen.
Huidige stand van zaken	
	Zie de reactie per aanbeveling.
	Evaluatie wordt feitelijk gedaan door mee te moeten werken aan landelijke audits en ook de deelname aan “Waar staat je gemeente” is een evaluatie naar de dienstverlening.

8.3 Verstrekken Wmo-hulpmiddelen (2013)

Onderzoek uitgevoerd in “eigen beheer” door de leden van de RcN en deels uitbesteed aan mevrouw Mirjam van Leer interviews.

Doelstelling onderzoek: met de uitvoering van de Wmo¹³ is veel geld gemoeid, vooral bij het verstrekken van hulpmiddelen. In dit onderzoek stond de vraag centraal: “in hoeverre beantwoordt het gevoerde beleid ten aanzien van het verstrekken van hulpmiddelen Wmo in 2010 en 2011 aan de door de raad vastgestelde doelen en prestaties.”



¹³ Wmo = Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

Bevindingen uit het rapport “Wat ik zelf kan, dat wil ik zelf”	
a.	Beleid en ambitieniveau van de gemeente
1.	De beleidsuitgangspunten Wmo zijn sterk geënt op de door het Rijk ingezette lijn richting maatwerk en eigen verantwoordelijkheid. De samenwerking met Tiel vergt een grote overeenstemming in beleid met Tiel. Dit levert in de praktijk geen knelpunten op.
2.	In de verordening ligt het accent op efficiency en terughoudendheid in toekenning van individuele voorzieningen. In de uitvoeringsprocessen ligt het accent op maatwerk en de (preventieve) noodzaak van voorzieningen. De kostenbeperking wordt gezocht in de soberheid van de voorziening.
3.	In de financieringsafspraken met Tiel is geen stimulans verwerkt om het aantal toekenningen of aanvragen (relatief) terug te brengen.
4.	De informatie over aanvragen, toekenningen en uitgaven vanuit de gemeente Tiel is transparant en volledig. De informatie blijft binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente Neerijnen.
b.	Informatievoorziening
1.	Middels de begroting, het beleidskader 2007-2011 en de Verordening Wmo heeft de gemeenteraad kaders gesteld aan de uitvoering van het Wmo-beleid.
2.	Het klanttevredenheidsonderzoek geeft een globaal inzicht in een aantal aan het Wmo-loket gestelde eisen: <ol style="list-style-type: none"> a) bereikbaarheid Wmo-loket b) informatie aan burgers, inclusief keuze voor PGB¹⁴ c) deskundigheid medewerkers d) snelle en soepele afhandeling
3.	De in 2010 en 2011 aan de gemeenteraad verstrekte informatie geeft onvoldoende zicht in hoeverre de vastgestelde beleidsuitgangspunten van eigen verantwoordelijkheid, maatwerk, samenhang en efficiency worden bereikt. Dit beperkt de raad in haar controlerende rol.
4.	De BPR ¹⁵ werd in de jaren 2010 en 2011 onvoldoende geïnformeerd om haar rol als adviesorgaan in Wmo-aangelegenheden naar behoren te kunnen uitoefenen. Het College van B&W was weinig transparant in haar standpunten met betrekking tot de door het BPR ingebrachte adviezen.

14 PGB = Persoonsgebonden budget

15 BPR = Burgerparticipatieraad

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

c.	Beoordeling van het aanbod door gebruikers
1.	Over het algemeen zijn de cliënten die in de periode 2010-2011 een aanvraag indienden bij de gemeente Neerijnen voor een voorziening in het kader van de Wmo tevreden. Zij werden doorgaans door leden van hun eigen netwerk of door hulpverleners gewezen op de mogelijkheden om een aanvraag in te dienen. De Wmo-consulente zorgde voor correcte aanvullende informatie.
2.	De contacten met het Wmo-loket worden als zeer plezierig ervaren, zeker ook omdat van het begin af aan een vaste medewerker zich met een casus bezighoudt. De consultants worden ervaren als betrokken en deskundig. De informatie over de procedure was meestal ook duidelijk. Ten aanzien van de hoogte van de eigen bijdrage en de voorwaarden die daarmee samenhangen, ervaren aanvragers soms wel onduidelijkheid. Alleen bij ingrijpende woningaanpassingen duurde de procedure van eerste contact tot de verbouwing of aanleg lang. Maar omdat er wel frequent overleg werd gepleegd, werd dit niet als problematisch ervaren.
3.	Bij de individuele vervoersvoorzieningen ervaren de aanvragers de scootmobiel of rolstoelen wel als “maatwerk”, al staat hen niet meer bij dat ze veel keuzemogelijkheden hebben gehad. Zo zijn ze zich er niet van bewust dat ze een keuze zouden hebben gekregen tussen een PGB of een voorziening in natura. De meeste aanvragers laten zich graag door de leverancier overtuigen dat een bepaalde oplossing de beste is.
4.	Bij vrijwel alle geïnterviewde aanvragers leverden de voorzieningen een positieve bijdrage ten aanzien van hun zelfredzaamheid, hun mobiliteit en hun deelname aan het maatschappelijk leven, al waren de verschillen in actieradius aanmerkelijk.
5.	Hoe groot de bijdrage van de Wmo-voorzieningen is in het geheel van hulpmiddelen, is moeilijk te beoordelen. Maar ook al hebben aanvragers hulp van familie, bureaus en professionele verzorgers en hebben ze zelf ook nog andere voorzieningen aangeschaft of bekostigd gekregen, in het gehele bouwwerk van voorzieningen leveren de Wmo-hulpmiddelen hen naar eigen zeggen een belangrijke steun in de rug.
6.	In de gemeente Neerijnen is het actief terughalen van overbodig geworden voorzieningen niet geregeld. In de gemeente Tiel is dit beperkt tot meldingen vanuit het GBA ¹⁶ .
	➤ Eindconclusie
	De hoofdvraag van dit onderzoek luidde: “In hoeverre beantwoordt het gevoerde beleid ten aanzien van het verstrekken van Wmo-hulpmiddelen in 2010 en 2011 aan de door de gemeenteraad vastgestelde doelen en prestaties?” Alle deelvragen zijn beantwoord, dus kan nu ook deze hoofdvraag van een antwoord worden voorzien. Geconcludeerd kan worden dat het gevoerde beleid ten aanzien van het verstrekken van Wmo-hulpmiddelen in 2010 en 2011 goed geregeld en gewaarborgd is. De (geïnterviewde)

16 GBA = Gemeentelijke Basisadministratie

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

	<p>ontvangers van hulpmiddelen zijn over het algemeen zeer tevreden. Daarmee is het doel van de van het vastgestelde beleid door de gemeenteraad gerealiseerd.</p> <p>Er zijn ook kanttekeningen en verbeteringen aan te geven, namelijk aan de informatievoorziening naar de gemeenteraad mag meer aandacht worden besteed. De belangrijkste aandachtsvelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) financiële verantwoording b) inzicht in de geleverde prestaties (o.a. het ter inzage leggen van de managementrapportages van de gemeente Tiel) <p>Vergrijzing en de daarmee gepaard gaande veranderingen in de grootte van huishoudens, zorgen er beide voor dat het aantal inwoners met een ondersteuningsbehoefte in de toekomst zal toenemen. In dit geheel gaat het verlenen van mantelzorg een grotere rol spelen om te kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoefte en de te verlenen voorzieningen (o.a. huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging) betaalbaar te houden.</p>
<h3>Aanbevelingen uit het rapport</h3>	
1.	<p>In de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Tiel aandacht besteden aan de financiële effecten die door “de kanteling” geëffectueerd kunnen worden. Hiermee wordt bedoeld: de medewerkers van het Wmo-loket zijn getraind om in de gesprekken de eigen kracht van cliënten te mobiliseren. In de praktijk betekent dit dat de medewerkers vooral meer moeten gaan inzetten op ondersteuning in plaats van verzorging. Dit sluit ook aan op “de kanteling”.</p> <p><i>Is nu bestaand beleid binnen het gehele sociale domein.</i></p>
2.	<p>Het opstellen van een Wmo-begrotingsoverzicht zou de gemeenteraad meer inzicht kunnen geven in het (financiële) totaalplaatje. Daarnaast zou een jaarlijks verslag over de gehele Wmo de raad kunnen helpen om meer te focussen op de hoofdlijnen: wat is er het afgelopen jaar gebeurd, wat is er gerealiseerd en welke ontwikkelingen spelen er de komende tijd?</p> <p><i>In de jaarrekening krijgt de besteding van de middelen sociaal domein, waaronder WMO de aandacht. Ook wordt de WMO-Raad hierover geïnformeerd jaarlijks.</i></p>
3.	<p>In de voorlichtingsfolder kan meer informatie over de maatschappelijke kosten van de procedures en over de verplichte eigen bijdrage wellicht een bijdrage leveren aan een zorgvuldige afweging van nut en noodzaak door de aanvrager.</p> <p><i>Gezien alle veranderingen is dat nog niet op die wijze gedaan wel wordt het meegenomen in de gesprekken van Sociale Teams met inwoners.</i></p>
<h3>Besluitvorming door de raad</h3>	
1.	<p>Instemmen met het rapport “wat ik zelf kan, dat wil ik zelf” van de Rekenkamercommissie.</p>
2.	<p>De genoemde conclusies onderschrijven en de aanbevelingen overnemen.</p>
3.	<p>Het college van B&W oproepen voor het einde van dit jaar aan de gemeenteraad te rapporteren, over hoe zij zullen omgaan met de aanbevelingen.</p>

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

4.	Het college van B&W opdragen om in het 1 ^e kwartaal van 2015 een evaluatie te houden over de effectuering van deze aanbevelingen over de jaren 2013 en 2014 en die bevindingen met de gemeenteraad te delen.
Huidige stand van zaken	
	Zie hierboven en er is nog geen evaluatie geweest in het 1 ^e kwartaal van 2015, gezien alle veranderingen in het sociaal domein.
	In het eerste kwartaal van 2015 is er geen evaluatie uitgevoerd. Mede gezien de implementatie van nieuwe wetgeving binnen het Sociaal Domein. De overdracht van taken op het Sociaal Domein geeft veel nieuwe dynamiek en een evaluatie lijkt meer zinvol na een aantal jaren ervaring opdoen met deze nieuwe taken.

8.4 Doelmatigheid van het subsidiebeleid (2014)

Onderzoek uitgevoerd in “eigen beheer” door de leden van de RcN en deels uitbesteed aan mevrouw Mirjam van Leer interviews.

Doelstelling voor dit onderzoek was: om meer inzicht te geven in de (gewenste) effecten van subsidieverlening (doeltreffendheid) voor de kaderstellende en controlerende taak van de raad. Centrale vraag hierbij was: “wat is de totale omvang van de subsidieverstrekingen in 2012 in de gemeente Neerijnen, zijn het beleid en de uitvoering rechtmatig, doelmatig en doeltreffend en hoe vindt de sturing door de gemeenteraad plaats?”



Bevindingen uit het rapport “Subsidiebeleid in Neerijnen”	
a.	Kaders voor het verstrekken van subsidies
1.	De ruimte voor de gemeenteraad van Neerijnen om inhoudelijk kaders voor het subsidiebeleid neer te leggen is in de Algemene Subsidieverordening Neerijnen 2010 beperkt tot het benoemen van de clusters van beleidsterreinen waarvoor subsidies kunnen worden vastgesteld. Jaarlijks worden de subsidieplafonds per cluster vastgesteld. Van deze laatste bevoegdheid werd in 2012 door de gemeenteraad geen gebruik gemaakt.
2.	De integrale aanpak van doelen als leefbaarheid, verbeteren gezondheid, participatie en cohesie in de praktijk van de subsidieverstreking kent geen basis in een inzichtelijk raamwerk van doelen en activiteiten vastgelegd in beleid en vervolgens vastgesteld door de raad van Neerijnen. Zeven beleidsregels zijn qua gesubsidieerde instelling of activiteiten niet één op één terug te voeren op in de gemeenteraad vastgestelde besluiten.
3.	De integratie van doelen vanuit verschillende beleidsprogramma's binnen een subsidieregulering, zoals dat met name binnen de clusters sport, cultuur en welzijn plaatsvindt, maken het niet

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

	mogelijk om binnen de programmabegroting de plafonds voor subsidieregels te onderscheiden.
4.	De Algemene Subsidie Verordening Neerijnen kent enkele inconsistenties met betrekking tot verplichte verantwoording, criteria voor subsidie en moment van vaststelling.
5.	De ruimte voor de gemeenteraad van Neerijnen kaders te stellen voor subsidieregels wordt ingeperkt, doordat met name een aantal grote subsidies in het kader van medebewind met Rijk, Provincie of via Samenwerkingsverband wordt verleend.
b.	Omvang en uitvoering subsidiebeleid
1.	In 2012 is veruit de meeste subsidie toegekend aan het beleidsterrein Welzijn (€ 231.292,=). Ook binnen het beleidsterrein Zorg en Cultuur zijn grote subsidies verstrekt.
2.	In de subsidieverlening wordt weinig systematisch gewerkt met het onderscheid tussen beoogde doelen, gekozen instrumenten, concrete input- dan wel outputafspraken. De greep van de gemeente op de richting en de doeltreffendheid van het beleid blijft daardoor gering.
3.	De formats voor de verleningsbeschikking schieten vanuit juridisch oogpunt in veel opzichten tekort. De beschikkingen bieden de gemeente Neerijnen daardoor te weinig grond om bij vermeende wanprestatie in de vaststellingsbeschikking een lager bedrag toe te kennen dan verleend.
4.	In de dossiers waar de subsidie dient te worden vastgesteld op basis van een inhoudelijk en financieel verslag werden geen vaststellingsbeschikkingen aangetroffen en ontbraken financiële of inhoudelijke verslagen.
c.	Sturing
1.	De raadsleden onderkennen dat vooral het college de subsidiekaders vaststelt. Vrijwel alle geïnterviewde raadsleden zouden graag een minder passieve rol van de raad zien bij de vaststelling van subsidiebeleid. De meeste raadsleden zien hiervoor ook wel mogelijkheden, hoewel de richting sterk varieert.
2.	Omdat de raad bij de financiële stukken geen inzichtelijk overzicht van de gesubsidieerde organisaties en het subsidiebedrag ontvangen doen zich in de loop van het jaar afzonderlijke discussies voor over subsidiebestedingen. Gedetailleerde informatie is indien gewenst wel te krijgen via de ambtelijke organisatie. Maar de raadsleden missen bij de financiële verantwoording een analyse en overzicht van al dan niet bereikte doelstellingen.
3.	De informatie is niet transparant of juist bondig genoeg voor een effectieve controle,
4.	De ombuigingsmaatregelen zouden benut kunnen worden voor het opstellen van nieuwe

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

	subsidieregels, gericht op maatschappelijke relevantie, de wijze waarop de subsidie de beleidsdoelen dichterbij brengt. Dan is het ook mogelijk om na enige tijd te evalueren of het beoogde doel is behaald.
Aanbevelingen uit het rapport	
1.	Zorg voor SMART ¹⁷ geformuleerde doelstellingen in de relevante beleidsstukken die ten grondslag liggen aan het subsidiebeleid. Formuleer doelstellingen niet alleen in termen van verwachte inzet van mensen en middelen van de gesubsidieerde instelling (input), maar waar mogelijk ook in termen van beoogde maatschappelijke effecten (outcome). <i>Subsidie beleid wordt onder de loep genomen. En aanpassingen zijn niet doorgevoerd.</i>
2.	Maak de doeltreffendheid van concrete subsidies inzichtelijk. Concrete (beleids)doelstellingen, indien mogelijk SMART geformuleerd, zijn daarbij vereist. Deze dienen vertaald te worden in concrete prestatievoorwaarden. De subsidieontvangers weten dan precies wat van hen verwacht wordt en kunnen daarop beoordeeld worden bij de vaststelling van de subsidie. <i>+/- is meer aandacht voor vanuit de informatieverstrekking aan de subsidie vragers.</i>
3.	Verbeter de uitvoering van het subsidiebeleid door: <ol style="list-style-type: none"> a) strenger toe te zien op het aanleveren van de vereiste verantwoordingsinformatie door gesubsidieerde instellingen b) subsidiebeschikkingen te voorzien van een motivering die aan de eisen van de Awb¹⁸ voldoet en derhalve volledig en inzichtelijk is <i>+ Is aangepast en de verordening en beleidsregels worden strikt gevolgd.</i>
4.	Verbeter de kwaliteit van dossiervorming, onder meer het ontwikkelen van uniforme standaarden voor het aanvragen, toekennen en vaststellen van budgetsubsidies en verantwoorden van subsidies. <i>+ is gedaan. Wordt jaarlijks in de controle intern mee genomen en door de accountant getoetst. Met name aandacht voor de omvangrijke subsidies.</i>
5.	Organiseer een werkbezoek waardoor raadsleden op gelijke wijze en diepgaander worden geïnformeerd over activiteiten, doelstellingen en resultaten van gesubsidieerde instellingen. <i>– Niet gedaan.</i>
6.	In totaal wordt aan 32 verenigingen een waarderingssubsidie gegeven van € 198,45. Een klein bedrag dat een vergelijkbaar bedrag vergt aan ambtelijke kosten voor de toekenning. Geadviseerd wordt om deze vorm van subsidiëring niet meer te doen, maar dit bedrag in te zetten voor eenmalige activiteiten die door deze verenigingen worden georganiseerd. <i>– actualisatie van beleid is voorgenomen, nu is nog vastgehouden aan deze subsidie.</i>

17 SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden

18 Awb = Algemene Wet Bestuursrecht

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

Besluitvorming door de raad	
1.	Instemmen met het rapport “Subsidiebeleid in Neerijnen” van de Rekenkamercommissie.
2.	De genoemde conclusies te onderschrijven.
3.	De aanbevelingen overnemen en het college van B&W verzoeken om deze mee te nemen bij het opstellen van een starnotitie (begin van het proces kaderstelling) voor het subsidiebeleid en die aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen in november 2014.
4.	Het college van B&W opdragen om in het 1 ^e kwartaal van 2017 een evaluatie te houden over de effectuering van deze aanbevelingen in het nieuwe op te stellen subsidiebeleid en die bevindingen met de gemeenteraad te delen.
Huidige stand van zaken	
	Zie hierboven de reactie per aanbeveling. Verandering van subsidie beleid wordt mede door de Raad opgepakt.

8.5 Toekomstbestendigheid grondbeleid Neerijnen (2015)

Onderzoek uitbesteed aan BMC-onderzoek en begeleid door twee leden van de RcN.

Doelstelling voor dit onderzoek was: inzicht geven in de uitvoering en uitwerking van het grondbeleid van de gemeente Neerijnen in de afgelopen jaren. Het onderzoek richt zich op de jaren 2013 en 2014, waarbij de bevindingen uit deze periode pas goed te duiden zijn als ook de periode 2008 t/m 2012 in ogenschouw werd genomen. Centrale vraag bij dit onderzoek was: “hoe kan de (toekomst)bestendigheid van het grondbeleid van de gemeente Neerijnen worden versterkt?”



Bevindingen uit het rapport “toekomstbestendig grondbeleid Neerijnen”	
1.	De Rekenkamercommissie concludeert dat er een verschil is tussen de periode 2008-2012 en de periode 2013-2014. Tot en met 2012 handelde de gemeente vooral passief op risico's. Pas nadat de risico's zich hebben voorgedaan is de raad hierover expliciet geïnformeerd. De Rekenkamercommissie constateert dat de gemeente na 2013 meer in control is gekomen en ook actief handelt om risico's te beperken. De paragraaf Grondbeleid voldoet daarbij aan de wettelijke vereisten. Een meer inhoudelijke invulling geeft de raad meer kansen om zijn controlerende rol te vervullen.

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

2.	<p>Het risicoprofiel van het grondbeleid is fors gedaald nadat de verlaagde woningbouwbehoefte in 2013 ook financieel vertaald is naar de ruimtelijke projecten. Met de verliesvoorziening is het risicoprofiel van de grondexploitaties substantieel verlaagd. Dit gaat om de verliezen die zich naar alle waarschijnlijkheid zullen voordoen.</p>
3.	<p>De aanvullende projectrisico's worden slechts beperkt systematisch in beeld gebracht en worden niet gedekt door de reserve bouwgrond grondexploitaties. Na het treffen van de verliesvoorziening is er vrijwel geen aanvullende buffer voor risico's (de risico reserve bouwgrond bedraagt € 3.819,=). Er wordt niet systematisch in beeld gebracht welke aanvullende (project)risico's reesteren. De Rekenkamercommissie constateert dat de vastgestelde verliesvoorziening ook als buffer wordt gezien voor (nog) niet ingecalculerde tegenvallers. Dit is in de ogen van de Rekenkamercommissie niet juist. In het onderzoek zijn onder andere onderstaande (project)risico's geïdentificeerd die expliciet gewogen moeten worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de berekende woningbouwbehoefte van adviesbureau Companen gaat uit van een neutraal migratiesaldo. Op basis van de ervaringscijfers was er tot en met 2011 echter sprake van een negatief migratiesaldo. Als dit wordt doorgetrokken naar 2020, resulteert dit in een lagere woningbouwbehoefte. Voor de ruimtelijke projecten is een update van de prognose op basis van de actuele migratiecijfers wenselijk en b) de feitelijke grondverkoop blijkt bij de taxatie 2014 iets lager te zijn ingeschat, dan bij de taxatie 2013 (Slingerbos en Molenblok). Daarbij wordt bij twee NIEGG¹⁹-projecten op korte termijn grondverkoop verwacht (Haafden-Noord en Slingerbos). Dit roept vragen op over de realiseerbaarheid daarvan, wat niet is vertaald in de risicoreserve.
4.	<p>Sturing en control van de raad op het grondbeleid is nog beperkt. Het ontbreekt aan actueel inzicht in het beoogde maatschappelijke effect en de beleidsdoelen van het grondbeleid. In de huidige onzekere markt verdienen analyses van de kwantitatieve en kwalitatieve een hogere frequentie. Bovendien is de informatievoorziening vanuit het college nog maar beperkt geschikt voor de controlerende taak van de raad. Het ontbreekt daarbij met name aan een toegankelijke meerjarenprogrammering van de bouwplannen, waarin de voortgang en risico's zijn opgenomen. Door een dergelijke meerjarenprogrammering in te voeren neemt de transparantie toe en kan het college de raad beter informeren. De raad krijgt zodoende inzicht in “de knoppen waaraan men kan draaien”.</p>
5.	<p>Onderbouwing van de uitgangspunten kan nog systematischer. De meeste uitgangspunten van de grondexploitatie zijn onderbouwd in de Nota Grondbeleid en de Nota Voorzieningen en Reserves. Na opmerkingen van adviesbureau Deloitte zijn ook de kostenindexatie en de opbrengstenindexatie in beeld gebracht in de enige actieve grondexploitatie Molenblok Varik. Er is een generiek en onderbouwd beleid voor de indexatie.</p>
6.	<p>De Rekenkamercommissie schetst drie handelingsperspectieven om de toekomstbestendigheid van het grondbeleid te vergroten en nodigt het college uit deze te</p>

¹⁹ NIEGG = niet in exploitatie genomen gronden

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

	<p>betrekken bij het uitwerken van onderstaande aanbevelingen. De drie handelingsperspectieven zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het consolideren van de huidige situatie 2. het stimuleren van woningbouwproductie 3. het actief afbouwen van de gemeentelijke grondpositie
<h3>Aanbevelingen uit het rapport</h3>	
1.	<p>Maak in de verliesvoorziening expliciet onderscheid tussen in exploitatie genomen gronden en niet in exploitatie genomen gronden. Maak voor beide typen projecten op portefeuilleniveau inzichtelijk welke voorziening noodzakelijk is. Dit betekent concreet:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) benut voor in exploitatie genomen gronden gebieden de netto contante waarde, waarbij een voorziening wordt getroffen voor een eventueel negatieve netto contante waarde b) overweeg voor NIEGG's of de methode van jaarlijkse taxatie de voorkeur verdient boven de methode van toekomstscenario's, waarbij in beide methoden een voorziening wordt getroffen voor de boekwaarde die hoger is dan de taxatiewaarde <p><i>Gebeurd.</i></p>
2.	<p>Maak expliciet onderscheid tussen de verliesvoorziening en de risicoreserve bouwgrond algemeen. De verliesvoorziening kan daarbij in de ogen van de Rekenkamercommissie geenszins gezien worden als een risicobuffer. Dit betekent concreet:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) de verliesvoorziening geldt voor reeds ingecalculeerde verliezen die zich naar alle waarschijnlijkheid zullen voordoen b) de risicoreserve bouwgrond algemeen geldt voor risico's waarvan nog onzeker is of deze zich zullen voordoen <p><i>Gedaan</i></p>
3.	<p>Stel een actueel beleidskader voor het grondbeleid op. Maak daarin inzichtelijk:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) wat de gemeente wil bereiken (maatschappelijk effect en doelen) b) wat men daarvoor gaat doen en in welke mate daarvoor actief beleid en eigen initiatief in de verschillende projectfasen wenselijk zijn (activiteiten) c) op welke wijze de beschikbare instrumenten ingezet worden (afwegingskader) d) hoe wordt omgegaan met de aanwezige risico's (berekeningwijze risicoreserve bouwgrond algemeen) <p><i>Gedaan. (actualisatie grondbeleid)</i></p>
4.	<p>Voer een Meerjarenperspectief Grondexploitatie in. Geef daarmee een meerjarig en programmatisch overzicht van de ruimtelijke plannen met daarin beschreven de relaties tussen projecten, programma's, de investeringsruimte, risico's en eventuele bovenwijkse investeringen. Stel hierbij ook een verschillenanalyse op ten opzichte van het voorafgaande jaar.</p> <p><i>Is afgerond en in Raad van 26 november besloten.</i></p>

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

5.	Pas een uniforme rekensystematiek toe. Dit vergroot de transparantie, omdat de grondexploitaties beter vergelijkbaar worden. Dit kan door de aanschaf van een eigen softwarepakket, maar ook door het vaststellen van een rekenmethodiek die moet worden toegepast door externen. <i>Wordt mede voorgeschreven vanuit BBV en is ingevoerd.</i>
6.	Maak voor elke nog niet in ontwikkeling genomen locatie een keuze met betrekking tot het nu te volgen handelingsperspectief. <i>Is afgehandeld en besloten in de Raad van 26 november 2015.</i>
Besluitvorming door de raad	
1.	Instemmen met het rapport “toekomstbestendig grondbeleid Neerijnen” van de Rekenkamercommissie.
2.	Genoemde conclusies onderschrijven.
3.	Aanbevelingen overnemen en het college van B&W verzoeken deze mee te nemen bij het actualiseren van het grondbeleid Neerijnen en die ter vaststelling aan uw raad voorleggen in 2015.
4.	Het college van B&W opdragen om in het 1 ^e kwartaal van 2017 een evaluatie te houden over de effectuering van deze aanbevelingen in het geactualiseerde grondbeleid Neerijnen en die bevindingen met de gemeenteraad te delen.
Huidige stand van zaken	
	Actualiseren grondbeleid is afgerond op ambtelijk niveau en is besloten in college en raad.
	Zie de voortgang van de aanbeveling per genoemde aanbeveling. Alles is opgevolgd.

9. Budgetbeheer Rekenkamercommissie

Artikel 11 uit de Verordening regelt de bevoegdheid van de RcN om uitgaven te doen binnen het aan haar beschikbaar gestelde budget uit de begroting door de gemeenteraad.

Het budgetbeheer is ondergebracht bij de commissiesecretaris, die dit regelmatig bespreekbaar maakt in de RcN.

De raad heeft bij zijn begrotingsbehandeling bepaald dat er met ingang van 2015 gekort wordt op het jaarlijkse budget. Het budget is teruggebracht van € 11.750,00 naar € 6.000,00.

Wel blijft de bestemmingsreserve Rekenkamercommissie bestaan.

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

9.1 Bestemmingsreserve Rekenkamercommissie



Om schommelingen (het ene jaar een overschot en het volgende jaar mogelijk een tekort) binnen het jaarlijkse rekenkamerbudget op te vangen is op 1 april 2010 door de raad een bestemmingsreserve voor de rekenkamercommissie ingesteld. Hierdoor wordt het (vaste) beschikbare budget uit de begroting jaarlijks toegevoegd aan de bestemmingsreserve, waaruit vervolgens de kosten voor zowel vergoeding aan de rekenkamercommissieleden maar ook de uit te voeren onderzoeken en overige kosten betaalbaar kunnen worden gesteld.

Onderstaand een weergave van de stand van de bestemmingsreserve per 1 januari 2015.

RcN	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	€ 3.4190,00	€ 14.403,00	€ 18.633,00	€ 11.142,00	€ 17.694,00	€ 12.263,00
dotatie begroting	€ 11.750,00	€ 11.750,00	€ 11.750,00	€ 11.750,00	€ 11,750,00	€ 6.000,00
Commissie-kosten	-€ 766,00	-€ 1.726,00	-€ 1.184,00	-€ 1.064,00	-€ 613,00	€ 0,00
Onderzoek-kosten	€ 0,00	-€ 6.690,00	-€ 18.057,00	-€ 4.134,00	-€ 16.568,00	€ 0,00
correctie PCF		€ 896,00				
totaal	€ 14.403,00	€ 18.633,00	€ 11.142,00	€ 17.694,00	€ 12.263,00	€ 18.263,00

N.B.: in de raadsvergadering van 18 februari 2016 is uw raad voorgesteld om de bestemmingsreserve te laten vervallen en het tegoed terug te laten vloeien in de Algemene Reserve. De besluitvorming hierover is op het moment van dit schrijven nog niet bekend.

10. Samenvatting

Deze evaluatie is opgezet ter beoordeling van de werkwijze en de resultaten van de rekenkamercommissie Neerijnen over de periode 2010-2016. Maar dit document kan door de gemeenteraad ook worden gebruikt voor de discussie over de invulling voor de komende periode.

De Gemeentewet schrijft voor dat iedere gemeente een Rekenkamer heeft en als een gemeente daarvoor niet kiest, dan is de gemeente verplicht om in ieder geval uitoefening te geven aan de Rekenkamerfunctie. Landelijk zijn er momenteel ontwikkelingen gaande, waarbij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van plan is om gemeenten op te dragen nog slechts over te gaan tot de instelling van een Rekenkamer. Dit laatste om de kwaliteit te waarborgen. De Nederlandse vereniging voor Rekenkamers en de Nederlandse vereniging voor raadsleden hebben inmiddels hun leden hierover geraadpleegd en de uitkomsten daarvan gedeeld met de Minister.

Evaluatie rekenkamercommissie Neerijnen 2010-2016

Op 1 april 2010 is door de gemeenteraad van Neerijnen het besluit genomen tot de instelling van een Rekenkamercommissie met 3 externe leden, waarvoor een Verordening gemeentelijke Rekenkamercommissie is vastgesteld en een bestemmingsreserve Rekenkamercommissie is ingesteld. Van de drie benoemde leden is er nog één in functie. Het Presidium heeft begin juni 2015 bepaald om (voorlopig) niet tot invulling van de beide vacatures over te gaan. De raadsgriffier heeft de opdracht gekregen om contact te zoeken met zijn collega's bij Geldermalsen en Lingewaal en daar te informeren naar mogelijkheden voor samenwerking c.q. het oriënteren op een Gemeenschappelijke Rekenkamer. Dit is gestart begin oktober 2015 en de gesprekken zijn gaande.

Een Rekenkamercommissie voert onderzoeken uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van de wijze waarop het gemeentebestuur het beleid heeft uitgevoerd. Daar valt de controle op de jaarrekening buiten en ook het toezicht op en zo nodig het aanstellen van een accountant. De Rekenkamercommissie heeft in de afgelopen periode 5 onderzoeken verricht, waarbij voor sommige onderzoeken externe expertise is ingehuurd. Alle onderzoeksrapporten zijn met conclusies en aanbevelingen in de raadadviescommissie(s) besproken en uw gemeenteraad heeft ermee ingestemd en is tot besluitvorming gekomen.

Om schommelingen binnen het jaarlijkse Rekenkamerbudget op te vangen is een bestemmingsreserve ingesteld. Hieraan wordt vanuit de begroting jaarlijks het beschikbaar gestelde budget toegevoegd, waarna de kosten voor zowel de vergoeding voor de rekenkamercommissieleden als de uit te voeren onderzoeken en overige kosten betaalbaar kunnen worden gesteld. De gemeenteraad heeft het budget met ingang van 2015 teruggebracht van € 11.750,00 naar € 6.000,00.

Tevens is door het college aan uw raad voorgesteld om de bestemmingsreserve Rekenkamercommissie op te heffen en het tegoed te laten terugvloeien naar de Algemene Reserve.